

Behandelingsvoorstel voor de commissie IME

Onderwerp: programma herstructurering bedrijventerreinen 2004-2007

Cie-datum : 10 juni 2004

Cie-nummer: 2004IME36

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:	inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: nee	op: -
in PS: nee	op: -

Behandelend ambtenaar: C. van Grinsven
Portefeuillehouder: G. Mik

toestel: 2073

Inleiding

Veel Utrechtse bedrijventerreinen hebben te kampen met verouderingsverschijnselen. Door onvoldoende infrastructurale voorzieningen, milieuhinder en leegstand vertrekken de goede, groeiende bedrijven. Niet alleen leidt dit tot verpaupering van de bestaande terreinen, maar ook tot extra druk op de nieuwe bedrijventerreinen. Op 3 november 2003 is met de commissie IME een werkbezoek gebracht aan de gemeente Soest. Hierbij is een algemene inleiding over het onderwerp herstructurering bedrijventerreinen gehouden. Daarnaast is specifiek ingegaan op het bedrijventerrein Soestdijk dat momenteel geherstructureerd wordt.

De totale herstructureringsopgave in de provincie Utrecht wordt voor de periode 2004-2010 geschat op 800 ha. Tot deze opgave behoren ook enkele grote regionale bedrijventerreinen. Hier is sprake van een omvangrijke herstructureringsproblematiek. De omvang van de noodzakelijke investeringen voor de gehele herstructureringsopgave wordt geraamd op ca. € 150 mln.

De afgelopen vier jaar zijn al verschillende verouderde bedrijventerreinen opgeknapt. Naast een provinciale bijdrage ging een belangrijke impuls uit van de TIPP-regeling van het Ministerie van Economische Zaken. Tot de grote aangepakte terreinen behoorden o.a. Isselt in Amersfoort en Ambacht Nijverkamp in Veenendaal. Ook op verschillende kleinere bedrijventerreinen werden de knelpunten voortvarend aangepakt. Door het wegvallen van de rijksbijdrage via de TIPP-regeling dreigt de verdere uitvoering van de herstructureringsopgave te stagneren. De rol van de provincie wordt daardoor belangrijker. In het programma herstructurering wordt aangegeven hoe de provincie de komende jaren met deze opgave omgaat. Het programma levert een bijdrage aan het realiseren van 15% ruimtewinst op de Utrechtse bedrijventerreinen. Daarnaast is er een sterke relatie met het programma duurzame bedrijventerreinen.

Dit voorstel bestaat uit twee delen:

1. Programma herstructurering bedrijventerreinen 2004-2007 (bijlage I)
2. Nota van toelichting (bijlage II)

Vervolg inleiding op pagina 2: ja

Wordt geagendeerd:

X om advies over de volgende vraag (vragen):

Kan de commissie instemmen met het voorgestelde programma herstructurering 2004-2007?

Stimuleringsfonds

Door het wegvallen van de TIPP-regeling zijn er veel minder middelen beschikbaar voor herstructurering van bedrijventerreinen. Hierdoor ontstaat een financieel gat. Het risico is groot dat gemeenten projecten niet oppakken. Of er wordt slechts een zeer beperkte opknopbeurt uitgevoerd waardoor de door ons gewenste verbetering van de kwaliteit niet wordt gerealiseerd.

De beschikbare provinciale middelen zijn onvoldoende om herstructurering in hetzelfde tempo als de afgelopen jaren voort te zetten. Voor de periode 2004-2007 bedragen de kosten voor herstructurering minimaal € 75 miljoen. Om een substantiële bijdrage aan de herstructureringsproblematiek te blijven leveren is minimaal € 5 miljoen per jaar extra nodig aan provinciale middelen uit het bij de Voorjaarsnota 2004 door provinciale staten in te stellen stimuleringsfonds.

Beoogd effect

In de periode 2004-2007 moet in totaal 500 ha bedrijventerrein met de uitvoering van de herstructurering begonnen worden. Hiermee wordt voorkomen dat de kwaliteit van de bedrijventerreinen verder achteruit gaat en de gevestigde bedrijven naar elders vertrekken.

Argumenten

Het voorstel past binnen het bestaande herstructureringsbeleid, zoals dat ook is verwoord in het economisch beleidsplan. Tevens past het binnen het streven naar zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik en de in het streekplan gehanteerde beleidslijnen (SER-ladder).

Kanttekeningen

Voor uitvoering van de projecten is de provincie afhankelijk van gemeenten, daar ligt immers de verantwoordelijkheid. Subsidies leveren een sterke stimulans op, zo is de afgelopen jaren gebleken. Door het wegvallen van de TIPP-regeling is aanzienlijk minder geld beschikbaar dan in voorgaande jaren.

Financiën

Via een jaarlijks uitvoeringsprogramma wordt aangegeven hoe de beschikbare middelen ingezet worden voor herstructureringsprojecten.

Communicatie

Gemeenten en ondernemersverenigingen zullen geïnformeerd worden over het nieuwe herstructureringsprogramma.

Bijlagen

- Bijlage I: programma herstructurering bedrijventerreinen 2004 - 2007
- Bijlage II: nota van toelichting

Bijlage I

**Programma
Herstructurering
Bedrijventerreinen
Provincie Utrecht
2004 – 2007**

**Gedeputeerde Staten van Utrecht
11 mei 2004**

Inleiding

Door de sterke economische groei in de provincie Utrecht in de jaren negentig is een grote druk ontstaan op de beschikbare ruimte en de bereikbaarheid van de provincie. Hoewel de komende jaren nieuwe bedrijventerreinen beschikbaar komen, blijft het van groot belang dat de bestaande terreinen intensief en kwalitatief verantwoord benut worden om leegstand en verpaupering te voorkomen. Veroudering van bedrijventerreinen resulteert in knelpunten die ondernemers belemmeren in hun economische ontwikkeling en die voor een gemeente een toenemende druk op andere functies of een verslechtering van het vestigingsklimaat kunnen betekenen.

In 1999 is door GS het eerste provinciale herstructureringsprogramma voor bestaande bedrijventerreinen vastgesteld. Op een flink aantal bedrijventerreinen worden al projecten opgepakt. Herstructurering is echter een proces van lange adem. Nog niet alle verouderde terreinen kunnen een opknapbeurt tegemoet zien. Projecten die al wel zijn gestart, kennen een lange doorlooptijd en hebben ook de komende jaren behoefte aan ondersteuning. Daarom blijft herstructurering ook voor de komende periode een belangrijk onderwerp. In het economisch beleidsplan 2003-2007 "De toekomst heeft vele gezichten" wordt dan ook ingezet op de herstructurering van bestaande terreinen en de benutting van mogelijkheden voor zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik.

Met herstructurering wordt bedoeld het planmatig verbeteren van het vestigingsklimaat op bedrijventerreinen waarbij de bedrijfsbestemming van het terrein blijft behouden. 'Revitalisering' wordt in de praktijk meestal gebruikt als synoniem voor herstructurering. Aandacht voor duurzaamheid is belangrijk bij herstructureringsprojecten. Duurzaamheid wordt omschreven als "samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven en bedrijfsleven onderling gericht op de verbetering van het (bedrijfs-)economisch resultaat, de vermindering van de milieubelasting en een efficiënter ruimtegebruik".

In deze notitie wordt allereerst ingegaan op de redenen voor herstructurering. Vervolgens wordt in een terugblik aangegeven welke projecten al gestart zijn, gevolgd door de opgave die ons voor de komende jaren te wachten staat. Na een beschrijving van de relevante beleidskaders volgt de aanpak voor de periode 2004-2007.

Waarom herstructurering?

Een aanzienlijk deel van alle bedrijventerreinen in Utrecht is verouderd. Dit heeft een negatieve uitwerking op het functioneren van bedrijven, het effectief gebruik van de ruimte en het functioneren van de regionale economie. Herstructurering is van groot belang. Als de herstructurering niet van de grond komt, worden de verschillende belanghebbenden met verschillende gevolgen geconfronteerd:

- Veroudering leidt tot extra vraag naar nieuwe terreinen.
Wanneer de kwaliteit op bestaande terreinen niet langer voldoet, zal het aantal verhuizingen toenemen en daarmee de druk op nieuwe locaties. Herstructurering kan deze extra vraag voorkomen. Bedrijven verhuizen immers alleen als het niet anders kan, bijvoorbeeld wanneer hun bedrijfsmatig functioneren negatief wordt beïnvloed, wat vaak het geval is op een verouderd terrein. In exitgesprekken met bedrijven die uit Utrecht vertrokken zijn, heeft een aantal bedrijven ook aangegeven dat de slechte kwaliteit van het bedrijventerrein de reden was voor vertrek. Wanneer een bedrijf verhuist neemt het op de nieuwe locatie in het algemeen meer ruimte in. Dit betekent dat bedrijfsverplaatsingen die het gevolg zijn van verouderde terreinen extra druk op de nieuw te ontwikkelen terreinen creëren.
- Concurrentiepositie regionaal vestigingsklimaat verslechtert.
Voor een gezonde economische ontwikkeling is een voldoende gedifferentieerd aanbod aan ruimte voor bedrijven van groot belang. Wanneer een aanzienlijk deel van de bedrijventerreinen niet langer aansluit op de eisen die de bedrijven stellen, wordt aan deze voorwaarde niet langer voldaan. Dit betekent dat de kwaliteit van het vestigingsklimaat verslechtert. De kwaliteit en

uitstraling van bedrijventerreinen bepalen bovendien voor een deel ook het imago van een regio en daarmee de aantrekkelijkheid voor nieuwe bedrijven om zich te vestigen.

- Niet herstructureren leidt tot grote economische schade.
Het niet herstructureren van verouderde bedrijventerreinen leidt tot directe economische schade. Wanneer bedrijventerreinen verpauperen en qua functionaliteit niet meer voldoen, betekent dit op de eerste plaats dat bedrijven ook niet optimaal kunnen functioneren. Economische groei komt vooral van bedrijven die op bestaande bedrijventerreinen zijn gevestigd. Door veroudering verandert de aard van de op het terrein gevestigde bedrijven, de sterke bedrijven zoeken hun heil elders en bedrijven die in de marge opereren komen er voor in de plaats. Daarnaast heeft de veroudering tot gevolg dat de grond- en vastgoedwaarde afneemt.

Terugblik periode 1999-2003

Provinciaal programma herstructurering

In 1999 is een onderzoek uitgevoerd onder gemeenten en ondernemersverenigingen naar knelpunten op bedrijventerreinen. Hieruit bleek dat op een groot aantal Utrechtse bedrijventerreinen sprake is van één of meer zeer problematische knelpunten. De parkeerruimte en de bereikbaarheid werden als belangrijkste knelpunten aangegeven. Het programma herstructurering 2000-2003 is daarna opgezet om te komen tot een duurzame herstructurering van de bestaande terreinen.

Medio 2000 is door gedeputeerde staten het eerste herstructureringsprogramma vastgesteld. Gemeenten konden een subsidie aanvragen enerzijds voor het doen van onderzoek c.q. het opstellen van een plan van aanpak voor herstructurering van een terrein en anderzijds voor een bijdrage aan de uitvoeringskosten van een herstructureringsplan. Bij de uitvoering van een plan werd tevens aangehaakt op de Tenderregeling Investeringsprogramma Provincies (TIPP) van het ministerie van Economische Zaken.

In de praktijk blijken zich verschillende knelpunten voor te doen op bedrijventerreinen. Deze zijn onder te verdelen in een aantal categorieën: ruimtegebruik (bijv. ongunstige kavelindeling, gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden), aanzicht en uitstraling (verpaupering, onveiligheid, ontbreken voorzieningen), ontsluiting (slechte bereikbaarheid, gebrek aan parkeerruimte) en milieuhygiëne (bodemverontreiniging, overlast).

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van herstructureringsprojecten die de afgelopen jaren zijn opgestart. In totaal zijn 14 projecten ondersteund bij het maken van een plan van aanpak en 11 projecten bij daadwerkelijke uitvoering van de herstructurering. De grootste projecten van de afgelopen periode zijn: Ambacht-Nijverkamp in Veenendaal (183 ha), Isselt in Amersfoort (190 ha) en De Hagen en de Biezen in Vianen (160 ha)

Naast een financiële bijdrage aan projecten levert de provincie ook een belangrijke inhoudelijke bijdrage door het begeleiden van projecten en het adviseren aan gemeenten. Vanuit de sector Economische Zaken wordt bijna altijd deelgenomen aan een projectgroep of stuurgroep die het opstellen van een plan van aanpak begeleidt. Steeds vaker blijft de provincie ook betrokken bij de uitvoering. Soms wordt ook vanuit de dienst Water en Milieu geparticipeerd in bijvoorbeeld een werkgroep over duurzaamheid.

TIPP-regeling

De TIPP-regeling van het ministerie van Economische Zaken, die gold voor de periode 2001 tot en met 2003, is in het leven geroepen voor projecten op het gebied van herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, ontwikkeling van bedrijfsverzamelgebouwen of de externe ontsluiting van bedrijventerreinen. Tevens konden toeristisch-recreatieve projecten met een duidelijke economische en bovenlokale component

opgenomen worden. In totaal hebben vier tenders plaatsgevonden waarbij de aanvragen van de provincies onderling met elkaar vergeleken werden.

De provincie Utrecht is drie keer succesvol geweest bij de TIPP-regeling en heeft drie keer het maximale bedrag gekregen. De provincie heeft ten minste 15% van de rijksbijdrage gefinancierd. In totaal is daardoor ruim 20 miljoen euro rijksgeld en ruim 3 miljoen euro provinciaal geld in projecten op bedrijventerreinen gestoken. De gemeenten betaalden het overige – grootste – deel van de investeringen. De ingediende investeringsprogramma's bestonden uit een mix van projecten op zowel bestaande als nieuwe terreinen als bedrijfsverzamelgebouwen. Door middel van de TIPP-subsidies wordt een grote bijdrage geleverd aan de herstructureringsopgave in de provincie.

Opgave herstructurering 2004 - 2007

De provincie Utrecht heeft in totaal ca. 130 bedrijventerreinen verspreid over 33 gemeenten. Om een beeld te krijgen van de opgave voor herstructurering die nog voor ons ligt, is een inventarisatie uitgevoerd onder de Utrechtse gemeenten.

In 2002 heeft voor het eerst een landsdekkende inventarisatie van de stand van zaken met betrekking tot veroudering en herstructurering van bedrijventerreinen plaatsgevonden. Dit is gebeurd door toevoeging van een extra vraag aan de landelijke enquête bedrijventerreinen en kantorenlocaties (IBIS-enquête), die jaarlijks onder alle gemeenten in Nederland wordt gehouden. Aan respondenten werd gevraagd voor elk terrein in hun gemeente aan te geven in welke fase van veroudering deze zich bevindt. Op deze manier werd per gemeente een beeld verkregen van het aantal verouderde terreinen dat een herstructureringsopgave kent. Landelijk is ca. eenderde van alle bedrijventerreinen verouderd.

In 2003 is door de sector I&O van de provincie Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar de opgave voor herstructurering van bedrijventerreinen in de provincie. Uit de hierboven genoemde IBIS-enquête blijkt dat een groot areaal aan bedrijventerreinen is verouderd. Het gaat hierbij om 60 terreinen, dat is bijna de helft van het aantal bedrijventerreinen in de provincie. Hieronder vallen terreinen waar binnen de komende vijf jaar een project zal worden gestart, maar ook de terreinen waar momenteel al een herstructureringsproject loopt.

Doordat in het bestand de hele oppervlakte van een bedrijventerrein is meegeteld, wordt de opgave te hoog ingeschat. Bij een aantal terreinen is namelijk slechts een gedeelte van het terrein verouderd. Om het beeld te verfijnen, is een aanvullende telefonische enquête gehouden. Alle Utrechtse gemeenten die aangegeven hebben een verouderd bedrijventerrein te bezitten, zijn hiervoor benaderd.

Hieruit blijkt dat 19 gemeenten plannen hebben in de komende vier jaar projecten te starten met planvorming en/of uitvoering. Op een aantal terreinen is men al gevorderd met de planvoorbereiding en zal de nadruk de komende jaren op de uitvoering liggen. Voor andere terreinen is het slechts een voornemen van de betreffende gemeente om iets te gaan doen. Het gaat om 31 bedrijventerreinen. De totale oppervlakte van deze terreinen is 884 ha. Hiervan is ca. 650 ha verouderd.

Hoewel we in de provincie al met veel bedrijventerreinen aan de slag zijn gegaan, ligt er nog een zeer grote herstructureringsopgave voor de komende jaren. De meeste terreinen/gemeenten kunnen geen gebruik maken van subsidiestromen van het ministerie van Economische Zaken. Lage Weide in Utrecht is het enige terrein in de provincie dat op de lijst met zogenaamde topprojecten van het ministerie staat. Het zijn met name de kleinere gemeenten waar nog projecten moeten worden opgestart. Vanwege het wegvallen van de mogelijkheden op nationaal niveau wordt de rol van de provincie belangrijker.

Beleidskaders

Herstructurering van bedrijventerreinen is geen losstaand onderwerp. Vanuit verschillende beleidsvelden is aandacht voor herontwikkeling van terreinen. De verschillende aandachtspunten worden meegenomen bij de uitvoering van dit programma.

- *Coalitieakkoord*
In het coalitieakkoord voor de provincie Utrecht voor de periode 2003-2007 staat het begrip duurzaamheid centraal bij sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Duurzaamheid in de zin van balans tussen economische groei, sociale vooruitgang en bescherming van natuur en milieu. Op die manier is duurzaamheid gericht op het verhogen van de kwaliteit van de Utrechtse samenleving. Tevens is aangegeven dat de herstructurering van bedrijventerreinen wordt gestimuleerd door het ontwikkelen van concrete projecten.
- *Economisch beleidsplan*
Centrale doelstelling van het provinciale economisch beleid is het stimuleren van een duurzame economische ontwikkeling van de provincie Utrecht. Herstructurering is hierbij een belangrijk thema.
- *Milieubeleid*
Zowel in het Milieubeleidsplan als het Economisch beleidsplan wordt verwezen naar het Programma Duurzame Bedrijventerreinen. Dit programma is integraal opgezet binnen de provincie. In 2004 start de uitvoering ervan. De provincie biedt gemeenten ondersteuning op maat bij het duurzaam ontwikkelen en herstructureren en beheer van bedrijventerreinen o.a. door inzet van het provinciaal kennisteam, uitvoering van voorbeeldprojecten, subsidiemogelijkheden en organisatie van een praktische workshop, training en/of symposium.
- *verkeer en vervoerbeleid*
In het SMPU (Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht) wordt aangedacht geschonken aan vervoersmanagement. Het doel hiervan is bedrijven te stimuleren tot een actief vervoersmanagementbeleid gericht op het reduceren van autokilometers in het woon-werkverkeer en het zakelijk verkeer. Voor specifieke maatregelen is vaak een kritische massa nodig, bijvoorbeeld voor een pendelbusje. Het herstructureren van een bestaand bedrijventerrein met een aantal grote bedrijven biedt vaak een goed uitgangspunt om dit soort maatregelen in te voeren.
ruimtelijk beleid: streekplan
in het streekplan wordt de zogenaamde SER-ladder¹ als uitgangspunt genomen, dit houdt in dat eerst geïnvesteerd wordt in bestaande terreinen voordat met de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen wordt begonnen: “bij bedrijventerreinen gaan wij prioriteit geven aan herstructurering en revitalisering, inbreiding en intensivering; pas daarna kan uitbreiding aan de orde komen.” Voor nieuwe bedrijventerreinen is een streefgetal opgenomen van 15% intensiever gebruik. Daarnaast wordt gestreefd naar intensivering van ruimtegebruik op bestaande terreinen. Herstructurering kan een goede aanleiding zijn om het ruimtegebruik van een bestaand terrein nog eens onder de loep te nemen. De ervaring leert echter dat intensivering moeilijk is, mede door de relatief hoge bebouwingsdichtheid van de Utrechtse bedrijventerreinen.

¹ SER-ladder: de SER-ladder is geformuleerd in het advies van de SER over de Nota Ruimtelijk-Economisch Beleid. De sporten van deze ladder zijn als volgt omschreven.

1. Gebruik de ruimte die reeds beschikbaar is gesteld voor een bepaalde functie en/of door herstructurering beschikbaar gemaakt kan worden.
2. Maak optimaal gebruik van de mogelijkheden om door meervoudig ruimtegebruik de ruimteproductiviteit te verhogen.
3. Indien het voorgaande onvoldoende soelaas biedt, is de optie van uitbreiding aan de orde. Daarbij dienen de verschillende relevante belangen goed te worden afgewogen in een gebiedsgerichte aanpak. Door een zorgvuldige keuze van de locatie van ‘rode’ functies en door investeringen in kwaliteitsverbetering van de omliggende groene ruimte moet worden verzekerd dat het meerdere ruimtegebruik voor wonen, bedrijventerreinen en/of infrastructuur de kwaliteit van natuur en landschap respecteert en waar mogelijk versterkt.

- *rijksbeleid: actieprogramma bedrijventerreinen*

Door het ministerie van Economische Zaken is een actieprogramma bedrijventerreinen opgesteld, naar verwachting wordt dit mei 2004 in de tweede kamer behandeld. Ook het rijk blijft herstructurering van bedrijventerreinen zeer belangrijk vinden. De TIPP-regeling wordt echter niet in zijn huidige vorm voortgezet. Vanwege beperkte middelen heeft EZ een aantal criteria opgesteld voor projecten die in aanmerking komen voor de opvolger van de TIPP. Hieruit is een lijst met topprojecten opgesteld. Een belangrijk criterium is bijvoorbeeld dat een terrein groter moet zijn dan 150 ha. Voor de provincie Utrecht staat alleen het bedrijventerrein Lage Weide in Utrecht op de lijst met topprojecten. Voor de overige terreinen komt er dus geen geld beschikbaar vanuit het rijk.

Meerjarenprogramma 2004-2008

Dat de rijksoverheid zich voor een belangrijk deel financieel terugtrekt van de herstructurering van bedrijventerreinen, heeft grote consequenties voor gemeenten. Voor veel bedrijventerreinen zijn herstructureringsprojecten opgestart en zijn verwachtingen gewekt bij de ter plekke gevestigde bedrijven. Geen of onvoldoende subsidiemogelijkheden betekent dat veel projecten niet uitgevoerd kunnen worden. De gemeenten zullen dus steeds nadrukkelijker naar de provincie kijken voor aanvullende financiële ondersteuning.

De provinciale rol

Met het meerjarenprogramma wil de provincie gemeenten en bedrijven stimuleren om de knelpunten op de verschillende bedrijventerreinen ter hand te nemen. Het op peil houden van de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen is echter primair de verantwoordelijkheid van gemeenten en het gevestigde bedrijfsleven. De provincie heeft hierbij met name een stimulerende rol; door middel van voorlichting en subsidies bevorderen dat gemeenten en bedrijfsleven knelpunten oplossen. Daarnaast kan de provincie ook een regierol vervullen indien de problematiek meerdere gemeenten betreft en indien partijen het niet eens zijn over de aanpak van de knelpunten. Overigens past bij deze rol enige terughoudendheid, want de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten zelf.

De provincie is soms zelf partij en draagt voor het oplossen van knelpunten mede verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld als bevoegd gezag voor milieuvergunningen bij bepaalde bedrijven, bij het geven van goedkeuring aan bestemmingsplannen en als beheerder van provinciale wegen. Belangrijk is dat de provincie in de aanpak van de problematiek van bestaande bedrijventerreinen het beleid op de verschillende terreinen onderling afstemt en bij de uitvoering met één gezicht naar buiten treedt.

Doelstelling en uitgangspunten

Met het programma herstructurering wil de provincie komen tot een *duurzame* herstructurering van de bestaande terreinen. Het programma is alleen bedoeld voor die projecten waarbij de bedrijfsbestemming op de lange termijn gehandhaafd blijft. Projecten waarbij de functie van het gebied verandert (transformatie, bijvoorbeeld van bedrijvigheid naar woningbouw) passen niet in het kader van dit programma. Tevens wil de provincie duurzaamheid en zorgvuldig ruimtegebruik (zowel op bestaande als op nieuwe bedrijventerreinen) stimuleren.

Met de herstructurering van bestaande terreinen wil de provincie bereiken dat het vestigingsklimaat op de terreinen duurzaam wordt verbeterd. Door verbeteren van de interne ontsluiting, parkmanagement, verbeteren van de omgevingskwaliteit, etc. zullen bedrijven sneller investeren in de huidige vestigingsplaats. Indirect wordt de behoefte aan nieuwe terreinen hierdoor verminderd en worden de

bestaande terreinen beter benut. In het programma duurzame bedrijventerreinen wordt het onderdeel duurzaamheid verder uitgewerkt.

Opzet programma

Het meerjarenprogramma is opgebouwd uit drie delen:

1. bijdragen t.b.v. vooronderzoek/opstellen plan van aanpak
2. bijdragen t.b.v. uitvoering herstructureringsprojecten
3. advisering / kennisoverdracht

In de volgende paragrafen wordt nader op deze onderdelen ingegaan

Bijdragen ten behoeve van vooronderzoek / plan van aanpak

Met het meerjarenprogramma wil de provincie bevorderen dat er sprake is van een planmatige aanpak van de knelpunten op een bedrijventerrein. Wil herstructurering succesvol zijn dan is een goede en structurele samenwerking tussen gemeente en het gevestigde bedrijfsleven van essentieel belang. Deze samenwerking moet leiden tot een gezamenlijk gedragen, uitvoeringsgericht plan van aanpak waarin de knelpunten worden geïnventariseerd, de oplossingsrichtingen worden verkend en keuzes worden gemaakt.

Herstructurering is maatwerk. Elk bedrijventerrein kent zijn specifieke problemen. Er is daarom inzicht nodig in de lokale situatie en flexibiliteit om in te springen op ad hoc ontwikkelingen. Van belang is ook dat bij de overheden (zowel binnen een gemeente als tussen de verschillende overheden) de verschillende beleidsterreinen (verkeer, milieu, ruimtelijke ordening, economische zaken) betrokken zijn, zodat een integrale benadering van de problematiek wordt gewaarborgd.

Om tot een breed gedragen plan van aanpak te komen, wil de provincie een bijdrage leveren aan de kosten voor onderzoek naar de knelpunten en mogelijke oplossingen tot maximaal 50% van de totale (externe) kosten. Voorwaarden voor een dergelijke bijdrage zijn:

- gemeente is initiatiefnemer/opdrachtgever
- de beoogde bestemming blijft een bedrijfsbestemming
- andere beleidsterreinen zijn ook bij het onderzoek betrokken
- het gevestigde bedrijfsleven is bij het onderzoek betrokken
- aandacht moet worden besteed aan duurzaamheid en zorgvuldig ruimtegebruik
- het onderzoek is binnen 1 jaar afgerond

Bijdragen ten behoeve van uitvoering

Ook in de uitvoeringsfase wil de provincie gemeente en bedrijfsleven stimuleren om de gekozen oplossingen ter hand te nemen. Het gaat hierbij vaak om aanzienlijke investeringen, van met name de gemeenten, met een groot onrendabel deel.

De provinciale bijdrage is niet gericht op individuele bedrijven, maar richt zich uitsluitend op het deel van de investeringen dat ten goede komt aan meerdere bedrijven. De verwachting is dat door het verbeteren van het “publieke” deel, ook de individuele bedrijven zullen gaan investeren in bijvoorbeeld bedrijfspanden en bedrijfsprocessen (vliegwieleffect).

Gemeenten kunnen een aanvraag indienen voor een bijdrage in de uitvoering. De provinciale bijdrage bedraagt **maximaal 50%** van het niet-rendabele deel van de investeringskosten. De hoogte van de provinciale bijdrage is verder mede afhankelijk van de beschikbare provinciale middelen en de mogelijkheden voor steunverlening door derden. De ingediende projecten zullen jaarlijks met elkaar vergeleken worden. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van de aspecten waarop de projecten beoordeeld zullen worden. Na rangschikking zullen de beschikbare budgetten naar rato verdeeld worden.

Voorwaarden voor financiële ondersteuning zijn:

- een investeringsprogramma op basis van een door gemeente en bedrijfsleven gezamenlijk opgesteld plan van aanpak, waarin wordt uitgegaan van een integrale benadering van de problematiek van het terrein
- Het moet gaan om een totale visie op het bedrijventerrein waar een meerjarenplanning aan vast hangt. Losse deelprojecten komen niet in aanmerking.
- het gaat om de externe kosten en niet om interne voorbereidingskosten, rentelasten en verrekenbare BTW
- alleen interne infrastructuur
- geen bodemsanering
- geen achterstallig onderhoud
- Maximaal 50% van de in aanmerking komende proceskosten (inhuur externe projectleider) met een maximum van € 50.000)
- de uitvoering start binnen 12 maanden
- het gaat om projecten die niet op andere wijze door provincie en/of rijk kunnen of worden gefinancierd

Bij de beoordeling van aanvragen is de aandacht die besteed wordt aan beheer van groot belang. Door het invoeren van beheermaatregelen moet voorkomen worden dat nieuwe verouderingsproblematiek ontstaat. Daarnaast wordt bij de honorering van aanvragen uitgegaan van criteria die vastgelegd zijn in de Voorziening Economische Ontwikkeling.

Advisering

Door deelname in eerdere projecten is bij de provincie kennis opgebouwd over herstructurering. Deze kennis moet zo optimaal mogelijk worden benut. De provincie zal zich inspannen om deze kennis om toegankelijke wijze beschikbaar te stellen voor gemeenten en georganiseerd bedrijfsleven. De provincie zal daartoe personele capaciteit beschikbaar stellen die gemeenten en bedrijfsleven ondersteunt en begeleidt bij het opstellen van projectvoorstellen, het zoeken naar subsidiemogelijkheden en de uitvoering van projecten.

Ook de Kamers van Koophandel Utrecht en Gooi- en Eemland zijn vaak betrokken bij verschillende projecten. Samen met beide Kamers zal actief aan kennisoverdracht aan gemeenten en bedrijfsleven gewerkt worden. Zo zullen voor zeer specifieke onderdelen van het herstructureringsproces seminars georganiseerd worden.

Binnen de provincie zal een kennisteam bedrijventerreinen opgezet worden vanuit het nieuwe streekplan. Ook voor herstructureringsprojecten zal het kennisteam benaderd kunnen worden. Indien gewenst kunnen ook andere sectoren van de provincie ingezet worden in een project. Tevens zal de interne afstemming binnen de provincie via dit kennisteam plaatsvinden.

Dit programma heeft een looptijd van 4 jaar. Na twee jaar zal een evaluatie plaatsvinden waarbij bezien zal worden of het programma moet worden voortgezet dan wel bijstelling behoeft.

Bijlage 1: projecten 2000-2003

Gemeente	Bedrijventerrein	Omvang	Fase
Amerongen	Amerongen	10	Uitvoering
Amersfoort	Isselt	190	Uitvoering
De Bilt	Industrieweg Maartensdijk	3	Onderzoek
Eemnes	Zuidbuurt	6	Uitvoering
Houten	De Schaft	17	Uitvoering
Lopik	Lopik	28	Onderzoek
De Ronde Venen	Mijdrecht	110	Visievorming
Soest	Soestdijk	64	Uitvoering
Soest	Soesterberg Noord	17,5	Uitvoering
Utrecht	Kanaleneiland en Westraven	12	Onderzoek
Utrecht	Overvecht Noord	43	Uitvoering
Veenendaal	Het Ambacht en Nijverkamp	183	Uitvoering
Vianen	De Hagen en De Biezen	160	Onderzoek gereed
Wijk bij Duurstede	Broekweg en Cothen	38	Onderzoek
Woudenberg	Parallelweg	14	Onderzoek
Zeist	Sigmaterein/bedrijvenpark Seyst	2,5	Uitvoering

Bijlage 2: Beoordelingscriteria

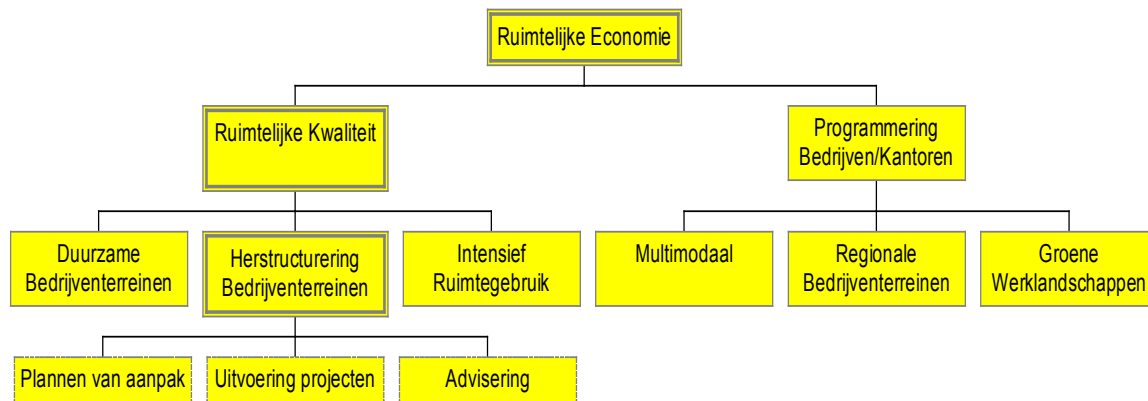
Ingediende uitvoeringsprojecten worden eenmaal per jaar onderling met elkaar vergeleken. Allereerst wordt bekeken of een project voldoet aan de voorwaarden die op pagina 8 genoemd zijn. Daarnaast is er nog een aantal criteria waarop de projecten onderling met elkaar vergeleken worden:

- beheer / parkmanagement
doel van duurzame herstructurering is ook voorkomen dat er over 10 of 15 jaar opnieuw geherstructureerd moet worden, daarom vinden wij aandacht voor beheer zeer belangrijk. Dit kan via afspraken tussen gemeente en bedrijfsleven, maar kan ook uitmonden in parkmanagement
- collectieve maatregelen
bijvoorbeeld gezamenlijk inkopen van energie
- mobiliteitsmanagement
(creatieve) oplossingen voor parkeren en bereikbaarheid
- zorgvuldig ruimtegebruik
o.a. intensief ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit
- uitvoeringsgereedheid
zijn er al kredieten beschikbaar gesteld door gemeenteraad?, inzet gemeente, kan morgen de schop de grond in of moeten er nog allerlei voorbereidingen getroffen worden
- Regionale samenwerking / afstemming

Bijlage II: Nota van toelichting

Inleiding

Om de provincie Utrecht leefbaar en dynamisch te houden is het nodig om ruimte te scheppen voor economische ontwikkeling. Het economische beleid van de provincie richt zich hierbij op een drietal prioriteiten: Kennis & Innovatie, Arbeidsmarkt en Ruimtelijke Economie. Het programma Ruimtelijke Economie richt zich op het realiseren van voldoende en kwalitatief hoogwaardige bedrijfslocaties. Doordat ruimte schaars is in onze provincie is het noodzakelijk om het ruimtebeslag van bedrijven in goede banen te leiden. Dit doen wij door uitvoering te geven aan thematische planning en programmering, bijvoorbeeld voor multimodale bedrijvigheid en groene werklandschappen. Hiernaast willen we bewerkstelligen dat er bij de uitvoering van het programma voldoende aandacht is voor de kwalitatieve aspecten van economische groei op nieuwe en bestaande bedrijventerreinen. Hiervoor werken wij samen met gemeenten aan projecten op het gebied van herstructurering, duurzaamheid en intensief ruimtegebruik. Hiermee willen wij bereiken dat bedrijventerreinen geschikt en aantrekkelijk blijven voor de langere termijn, zodat bedrijven voldoende ruimte hebben om de groei en te verplaatsen met een minimum aan nieuwe uitleglocaties.

Programma herstructurering bedrijventerreinen

Het programma herstructurering is onderdeel van de productgroep ruimtelijke economie. Via een aantal sporen proberen we de kwaliteit van bedrijventerreinen te verbeteren. Zo streven wij bij het herstructureren van een bedrijventerrein ook naar intensivering van het ruimtegebruik en naar duurzaamheid.

In dit voorstel wordt het onderwerp herstructurering verder uitgewerkt. Bijgevoegd is de tekst voor het programma herstructurering bedrijventerreinen 2004-2007 (Bijlage I). Deze tekst zal ook gebruikt worden voor de voorlichting aan externen.

Op 3 november 2003 is met de commissie IME een werkbezoek gebracht aan Soest over het onderwerp herstructurering bedrijventerreinen. De punten die hier aan de orde kwamen, zijn verwerkt in het programma. In deze toelichting wordt een evaluatie gegeven van de afgelopen periode en wordt nader ingegaan op de achterliggende keuzes voor het programma.

Evaluatie

Het eerste programma herstructurering bedrijventerreinen is vastgesteld door GS in 2000. In de periode tot en met 2003 zijn verschillende projecten opgestart door gemeenten. In de meeste gevallen heeft de provincie zowel een financiële als een inhoudelijke bijdrage geleverd.

In totaal zijn 19 bedrijventerreinen in 12 gemeenten ondersteund met een totale bijdrage van ruim 15 miljoen euro. Dit was zowel TIPP (Tender Investeringsprogramma Provincies, subsidieregeling van Ministerie EZ) als provinciale financiering. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per project, tevens is aangegeven welke projecten een bijdrage uit de TIPP hebben ontvangen. Door middel van de TIPP-subsidies wordt een grote bijdrage geleverd aan de herstructureringsopgave in de provincie. Veel van deze projecten zouden niet op dezelfde wijze uitgevoerd kunnen worden zonder deze forse rijks- en provinciale bijdrage.

In de begeleiding van de projecten en bij het uitvoeren van onze provinciale subsidieregeling en de TIPP zijn veel ervaringen opgedaan. Deze ervaringen zijn verwerkt in het programma voor de periode 2004 tot en met 2007.

Leerpunten zijn:

- Gebrekkige organisatie bedrijven (lage organisatiegraad) blijft een aandachtspunt.
- Een project is vaak afhankelijk van enkele enthousiaste ondernemers; probeer daarom zoveel mogelijk verschillende ondernemers te betrekken bij werkgroepen e.d.
- Gebrek aan kennis en ervaring bij gemeenten; via advisering en kennisoverdracht proberen we hier op in te spelen, daarnaast bevordering dat gemeenten onderling ervaringen uitwisselen.
- Personele wisselingen kunnen grote effecten hebben.
- Stap van plan naar uitvoering is vaak lastig, een procesmanager/projectleider kan goede oplossing bieden, ook omdat het vaak een complex proces is; daarom worden kosten van inhuur externe projectleider voortaan meegenomen als subsidiabele kostenpost.
- Voortgang is belangrijk; daarom beginnen met 'makkelijke' deelprojecten.
- Maak successen zichtbaar, dit werkt motiverend voor ambtenaren, politiek en ondernemers (als gemeente iets laat zien, zijn bedrijven eerder bereid ook de schouders er onder te zetten).
- Herstructurering is maatwerk, mede afhankelijk van het type bedrijvigheid op een terrein.

Achterliggende keuzes

Hoe om te gaan met beperkte budgetten (prioritering, subsidiepercentage)

Wij stellen voor het subsidiepercentage van maximaal 50% te handhaven. In de praktijk zal dit echter vaak lager uitvallen (met name bij grote projecten), dat was in het verleden bij de TIPP-regeling ook zo. Uitvoeringsprojecten worden eenmaal per jaar onderling met elkaar vergeleken. Hiervoor is een lijstje met criteria opgesteld waarop de projecten kunnen 'scoren'. Na rangschikking kan het beschikbare budget naar rato worden verdeeld. Aanvragen ten behoeve van het opstellen van een plan van aanpak kunnen twee keer per jaar ingediend worden.

Wij kiezen er niet voor om vooraf een prioritering op bedrijventerreinniveau toe te passen. Meerdere gemeenten hebben aangegeven de komende jaren met herstructurering aan de slag te willen gaan. Wij willen hen niet ontmoedigen door vooraf bepaalde terreinen uit te sluiten voor de komende vier jaar. Een provinciale subsidie wordt gezien als een duidelijke stimulans door zowel gemeenten als bedrijfsleven. Wanneer er geen subsidiemogelijkheden meer geboden worden, zullen in een aantal gemeenten de problemen niet worden aangepakt. Het gevolg is dat de bewuste terreinen verder verouderen, maar ook dat wij als provincie de opgave voor de komende periode niet kunnen invullen.

Om de provinciale bijdrage per project te beperken, zullen minder kostenposten subsidiabel zijn. Ten opzichte van TIPP valt een aantal zaken af:

- geen bodemsanering (kan uit ISV)
- alleen interne infrastructuur (geen ontsluiting)

Beoordelen projecten

In plaats van prioritering vooraf is gekozen voor het beoordelen en onderling vergelijken van projecten nadat ze ingediend zijn. Uitvoeringsprojecten zullen daarom slechts een keer per jaar ingediend kunnen worden, om alle elementen van “wie het eerst komt ...” uit te schakelen.

Beoordelen van projecten geeft de mogelijkheid die projecten te ondersteunen die het meest bijdragen aan de provinciale doelstellingen, zo is geleerd van de TIPP-regeling. Door vooraf duidelijk te zijn over de criteria kan er helder gecommuniceerd worden naar gemeenten en is het makkelijker om de projecten te vergelijken. Ook is het makkelijker om te beargumenteren waarom een project geen of slechts een geringe bijdrage krijgt.

Positie Lage Weide

Bedrijventerrein Lage Weide is opgenomen in het nieuwe provinciale programma herstructurering. Dit terrein heeft echter een aparte positie. Als enige bedrijventerrein in de provincie Utrecht is het opgenomen in de lijst van ministerie EZ met terreinen die in aanmerking komen voor een bijdrage uit de opvolger van de TIPP-regeling (de zogenaamde toplijst). Met alle betrokken partijen zullen we ervoor moeten zorgen ook daadwerkelijk gebruik te maken van deze mogelijkheden.

Lage Weide is het grootste bedrijventerrein in de provincie en heeft daarnaast een unieke regionale functie voor multimodaal goederenvervoer. Het is als enige terrein zowel via weg, water als spoor ontsloten en heeft de grootste binnenhaven van Nederland. Om de multimodale functie te behouden en te versterken zal er flink geïnvesteerd moeten worden in de herstructurering van het bedrijventerrein. In het verleden is al meerdere malen aangegeven dat de provincie Utrecht de herstructurering van dit bedrijventerrein zeer belangrijk vindt en daar ook aan bij wil dragen.

Financiële inbreng partijen

Nu de TIPP-regeling niet meer bestaat zijn de mogelijkheden voor *rijksbijdragen* zeer beperkt. Alleen voor Lage Weide kan een beroep gedaan worden op de opvolger van de TIPP-regeling. In januari jl. hebben GS samen met de Kamer van Koophandel van Utrecht en een aantal lokale partijen een brief gestuurd aan het ministerie EZ. Hierin werd aandacht gevraagd voor het feit dat de forse Utrechtse herstructureringsopgave onvoldoende wordt gereflecteerd in de projectenlijst van het ministerie. Ook werd verzocht nog een aantal projecten op te nemen. Hier hebben wij helaas geen positief antwoord op gekregen van het ministerie.

Voor een beperkt gebied in onze provincie is het ook mogelijk om een beroep te doen op *Europese subsidies*. Het oostelijk deel van de provincie, het reconstructiegebied, kan gebruik maken van EFRO-subsidies (doelstelling 2). Een van de maatregelen waarvoor geld beschikbaar is, heeft betrekking op bedrijventerreinen. Er is slechts een beperkt aantal terrein dat hiervoor in aanmerking komt.

Bedrijventerrein Parallelweg in Woudenberg en bedrijventerrein Maarsbergen in Maarn zijn de twee terreinen waar herstructureringsactiviteiten gepland zijn voor de komende vier jaar. Woudenberg is daarbij het verst gevorderd met haar plannen.

Gemeenten betalen in de praktijk het grootste deel van de kosten van de herstructurering, zowel in de voorbereiding als bij de uitvoering van een project. TIPP (en ook provinciale bijdrage) zijn erop gericht mee te financieren in de gemeentelijke uitgaven van een project. Dit is gemaximeerd tot 50% van het tekort van een project. Echter in de praktijk (door beperkte middelen) komt dit vaak lager uit dan 50%. Tevens worden niet alle kosten die een gemeente maakt, meegeteld bij de berekening van het tekort (niet alle kosten zijn subsidiabel). De gemeente betaalt dus bijna altijd meer dan de helft van de kosten.

Ook wordt er vaak naar *bedrijven* gekeken om mee te betalen. Dit ligt echter lastig. Wanneer het gaat om maatregelen in de openbare ruimte staan bedrijven op het standpunt dat dit een overheidstaak is. Bedrijven betalen hiervoor al OZB-belasting. Wel gaan bedrijven in de loop van het proces investeren in hun eigen terrein. Soms wordt een geheel nieuw pand neergezet, vaak gaat het om een flinke opknapbeurt van de panden. Ook de buitenruimten worden hierbij meegenomen. Hier is een positief effect te zien van de herstructurering van een bedrijventerrein. In Veenendaal is dit bijvoorbeeld mooi

te zien op bedrijventerrein Het Ambacht en Nijverkamp. Daarnaast zijn bedrijven vaak ook bereid om mee te betalen aan collectieve maatregelen zoals beveiliging en parkmanagement.

De *provincie* heeft een stimulerende rol in het geheel. In gemeenten is vaak meer draagvlak te vinden als ook de provincie een bijdrage levert en naar bedrijven geeft dit een signaal dat provincie en gemeente oog hebben voor hun problemen. Bovendien past herstructurering in ons beleid zorgvuldig met de ruimte om te gaan. Stimuleren draagt ook bij aan het realiseren van onze eigen doelstelling om 1300 ha bedrijventerrein in de periode 2000-2010 te herstructureren.

Monitoring

In bijlage 2 is een lijst opgenomen met bedrijventerreinen waarvan gemeenten hebben aangegeven dat ze daar de komende vier jaar mee aan de slag willen. Via de jaarlijkse IBIS enquête kunnen gemeenten aangeven of er iets is veranderd in de status van een bedrijventerrein. Voor veroudering is een aantal categorieën opgenomen. Als een gemeente aangeeft dat een terrein van categorie verandert, kunnen extra vragen gesteld worden. Daarnaast willen wij na twee jaar de hele lijst actualiseren. Hierbij zal ook aan de orde komen waarom er bijvoorbeeld nog niets is gedaan met een terrein dat wel op de lijst staat. Deze actualisering kan gekoppeld worden aan de monitor duurzame bedrijventerreinen die tweejaarlijks wordt uitgevoerd (zowel provinciaal als IPO verband).

In de monitor duurzame bedrijventerreinen wordt ingegaan op de (duurzame) maatregelen die worden genomen op een terrein. Ook voor herstructureringsprojecten worden deze zaken ingevuld. Daarnaast zullen voor het monitoren van het herstructureringsproces ook een aantal extra indicatoren meegenomen worden. Het aantal bedrijven en het aantal arbeidsplaatsen op een bedrijventerrein wordt jaarlijks geactualiseerd via het Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR). Door deze gegevens in een tijdsreeks weer te geven kan aangetoond worden of er een groei plaatsvindt op een bedrijventerrein. Een doelstelling van herstructurering is namelijk het economisch weer aantrekkelijk maken van een bedrijventerrein en voorkomen dat bedrijven wegtrekken. Deze doelstelling kan daarmee getoetst worden.

In het kader van het streekplan (monitoren intensiveringsopgave) is een ruimtemeter gemaakt. Ook hierin kunnen herstructureringsprojecten worden ingevoerd, er is een aparte module voor bestaande bedrijventerreinen. Hierbij is vooral aandacht voor de kwalitatieve aspecten, bijvoorbeeld creëren ruimere mogelijkheden voor intensivering in het bestemmingsplan.

Budget

Gemeenten hebben aangegeven in de periode 2004-2007 met 650 ha verouderd bedrijventerrein aan de slag te willen gaan (bijlage 2). Voor een gedeelte zal het hierbij alleen gaan om planvorming. Ruim 500 ha zal ook in uitvoering komen in deze periode. Het herstructureren van een bedrijventerrein kost gemiddeld € 100.000 per hectare. (exclusief zeer ingrijpende maatregelen als het verplaatsen van bedrijven).

Uit het Economisch Beleidsplan en de Voorziening Economische Ontwikkeling is in de periode 2004 tot 2008 ca. 1,5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor herstructureringsprojecten. Het grootste deel hiervan wordt bestemd voor bijdragen in de uitvoering van projecten. Daarnaast kunnen enkele plannen van aanpak ondersteund worden. In de meeste gevallen zal het hierbij gaan om een subsidie van maximaal € 50.000.

Ondersteuning (deelname aan begeleidingsgroepen e.d.) wordt betaald uit de reguliere middelen van EZ (personele inzet). Ten aanzien van lopende projecten wordt verder ingezet op de begeleiding en voortgangsbewaking in verband met de voorwaarden voor verleende TIPP-subsidies. Binnen de provincie zullen de projecten afgestemd worden in het kennisteam (duurzame) bedrijventerreinen.

Bijlage 1: Overzicht herstructureringsprojecten 2000-2003

Gemeente	Bedrijventerrein	Omvang van terrein in ha bruto	Fase	Subsidie	Subsidie-bedrag (totaal in €)
Amerongen	Amerongen	10	Onderzoek + uitvoering	VEO/TIPP*	402.345
Amersfoort	Isselt	190	Onderzoek + uitvoering	VEO/TIPP	5.217.864
De Bilt	Industrieweg Maartensdijk	3	Onderzoek	VEO	25.000
Eemnes	Zuidbuurt	6	Onderzoek + uitvoering	VEO	411.425
Houten	De Schaft	17	Uitvoering	VEO/TIPP	2.799.151
Lopik	Lopik	28	Onderzoek	VEO	15.000
De Ronde Venen	Mijdrecht	110	Onderzoek	Geen **	-
Soest	Soestdijk	64	Uitvoering	VEO/TIPP	530.923
Soest	Soesterberg-Noord	12,5	Uitvoering	VEO/TIPP	1.589.825
Utrecht	Kanaleneiland en Westraven	14	Onderzoek	VEO	56.723
Utrecht	Overvecht Noord	34	Uitvoering	VEO	272.286
Veenendaal	Het Ambacht en Nijverkamp	183	Uitvoering	VEO/TIPP	3.562.174
Vianen	De Hagen en de Biezen	160	Onderzoek	VEO	13.608
Wijk bij Duurstede	Broekweg en Cothen	38	Onderzoek	VEO	27.635
Woudenberg	Parallelweg	14	Onderzoek	VEO	18.151
Zeist	Sigmaterrein	2,5	Uitvoering	VEO/TIPP	783.000
Totaal		886			15.725.110

* VEO = Voorziening Economische Ontwikkeling (provinciaal fonds)

TIPP = Tender InvesteringsProgramma Provincies (regeling Ministerie Economische Zaken)

** De gemeente De Ronde Venen heeft er voor gekozen de visie op het terrein en het plan van aanpak zelf op te stellen en dit niet uit te besteden aan een extern bureau.

Bijlage 2:

Bedrijventerreinen waar vóór 2008 kosten voor herstructurering worden verwacht

Gemeente	Woonkern	Plannaam	Plannen	Uitvoering	Plannen en uitvoering	Bruto opp. in ha	waarvan verouderd
Abcoude	Abcoude	Bovenkamp		X		2,0	2,0
Baarn	Baarn	Noordschil			X	15,2	15,2
Breukelen	Breukelen	Merwedeweg/Keulschevaart			X	18,0	18,0
Breukelen	Kockengen	Porteng Brug		X		2,0	2,0
Bunschoten	Bunschoten	De Kronkels	X			52,0	52,0
De Bilt	De Bilt	Molenkamp			X	1,0	1,0
De Bilt	Maartensdijk	Bedr Terr Industrieweg		X		3,0	3,0
De Ronde Venen	Mijdrecht	Bt Mijdrecht		X		110,0	110,0
De Ronde Venen	Vinkeveen	Bt Voorbancken		X		4,0	4,0
Leusden	Leusden	Ambachtsweg			X	9,7	7,0
Loenen	Loenersloot	De Werf		X		3,2	3,2
Loenen	Vreeland	Bedr Terr Vreeland			X	4,0	1,0
Lopik	Lopik	Bedrijventerrein Lopik		X		28,0	28,0
Maarn	Maarsbergen	Bedr Terr Maarsbergen			X	5,1	5,1
Montfoort	Montfoort	Bedr Terr West/Ind Terr I	X			22,0	6,0
Montfoort	Willeskop	Steenfabriek	X			7,0	7,0
Montfoort	Montfoort	IJsselveld			X	3,0	3,0
Nieuwegein	Nieuwegein	Bt Herenstraat/Brugwal			X	11,0	11,0
Oudewater	Oudewater	Tappersheul	X			23,6	18,0
Utrecht	Utrecht	Kanaleneiland Zuid		X		2,5	2,5
Utrecht	Utrecht	Lage Weide			X	216,0	40,0
Utrecht	Utrecht	Westraven		X		12,5	12,5
Vianen	Vianen	Vianen Terreinen		X		153,9	153,9
Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	Broekweg		X		35,0	35,0
Woerden	Harmelen	De Putkop	X			26,5	13,0
Woerden	Woerden	Barwoutswaarder			X	41,0	41,0
Woerden	Woerden	Honthorst			X	18,0	18,0
Woerden	Woerden	Johan De Wittlaan	X			6,0	3,0
Woerden	Woerden	Leidsestraatweg	X			6,0	6,0
Woudenberg	Woudenberg	Parallelweg		X		14,0	14,0
Zeist	Zeist	Dijnselburg			X	30,0	15,0
TOTAAL PROVINCIE			7	12	12	884,2	650,4